

محیط نیست!

عبدال...مقدمی! یعنی شما همین الان به صورت تصادفی چشم‌ت را ببندی و دستت را دراز کنی و از لای صدها و بلکه هزاران مسئول، یکی را بکشی بیرون و درباره یکی از مشکلات کشور با او صحبت کنی، اگر بیشتر از شما گریه نکرد و کولی بازی در نیاورد و فریاد و امصیبتا سر نداد، بنده از همین ستون، پامری تا تهرآن می‌روم. یکی

از این مشکلات، محیط زیست است. اصلا مورد داشتیم که مسئول «م» را از دهان بنده خدایی شنیده و خودش چشم‌بسته تا محیط زیست رفته است. آن وقت ۳ ساعت بدون توقف از خطر نابودی جنگل‌ها و دریاچه‌ها و کوه‌ها و هر جای دیگری که فکرش را بکنید، حرف زده است. اصلا جنابان مسئولان در این یک فقره یک‌طوری گریه و زاری

می‌کنند که آدم شرمندشان می‌شود. آن‌ها وقتی پشت تریبون می‌روند، آدم ناخودآگاه دوست دارد برود توی اتاقش و به کارهای بدش فکر کند. بعد هی خجالت بکشد از اینکه مجوز ویلاسازی وسط جنگل‌ها را صادر کرده است. یا اینکه اجازه ساخت و ساز در حریم رودخانه‌ها را داده یا حتی بدتر از همه په کاره راه افتاده و

پشت هر رودخانه‌ای که در کشور دیده یک سد زده است. خلاصه که این‌طور مسئولانی داریم؛ همه دلسوز و سینه‌سوخته محیط زیست. یعنی وضع و حال روحی‌شان از وضع و حال خود محیط زیست کشور هم بدتر است. من یکی مطمئنم وقتی نامه مجوز تخریب بخشی از محیط زیست زیر

شبه فاجعه...

وضعیت محیط زیست وخیم است، ایران تا ۲۰ سال آینده جنگلی نخواهد داشت

ملیحه ابراهیمی یزدی- این روزها حال محیط زیست کشور مان مساعد نیست. انکار هر اندازه فناوری پیشرفت کند، تأثیری در رشد زمین ندارد. زمانی می‌توانیم دست محیط زیست را بگیریم و نجاتش دهیم که دست فرهنگ را در دست سیاست‌های پایدار بگذاریم؛ در غیر این صورت از زمانی که پای سیاست‌های غیر پایدار به میدان باز می‌شود، وضعیت همانی می‌شود که امروز شاهدش هستیم. وضعیت محیط زیست کشور مان را زیر ذره‌بین بردیم تا شاید تلنگری باشد نه تنها برای دست‌اندرکاران، بلکه تک‌تک اعضای یک جامعه که گاهی با سهل‌انگاری و ندانم‌کاری، نقشه نابودی محیط زیست را می‌کشند.

ریه‌های به‌خس‌خس افتاده

بهتر است از نقش درختان شروع کنیم. ریه‌هایی که اگر نادیده بگیریمشان، قطعاً نابودی‌شان، علتی خواهد بود برای پایان حیات دیگر موجودات. درخت‌ها یکی از ارکان اصلی جنگل‌ها هستند؛ جنگل‌هایی که روزبه‌روز از وسعتشان کاسته می‌شود و دست‌اندرکاران دلخوش‌اند به ارائه آمار و ارقام. چه خوب است وقتی تصمیم به قطع یک درخت می‌گیریم، با خودمان دودوتا چهار تا کنیم که قطع یک درخت برابری می‌کنند:

از بین رفتن زیست‌بوم پرندگان، حشرات و حیوانات

کاهش تغییرات اقلیم و افزایش گاز CO2 و در پی آن گرم شدن زمین

پدید آمدن سیل

خشک‌سالی

کاهش فرسایش خاک

عدم پالایش خاک و کنترل آلودگی صوتی

جلوگیری از هدررفت آب (کاهش سرعت روان آب‌ها باعث نفوذ به درون آب‌خوان‌ها می‌شود)

ذخیره‌سازی دی‌اکسید کربن

مهم‌ترین دلایل قطع درختان صرف تهیه الوار و کاغذ، کشاورزی، چرای دام و ساخت و ساز می‌شود

۱ جمعیت

نکته: جمعیت جهان از سال ۱۹۵۰ تا ۲۰۱۹ رشد سه‌برابری داشته است. این رشد ناهم‌بند، جمعیت سالانه به‌طور متوسط ۷۵ میلیون نفر تخمین زده شده است.

عوامل تخریب زمین

۲ افزایش قدرت صنعت

۱۰

سالانه ۱۰۰ درخت بالغ باعث از بین رفتن ۶۰ کیلوگرم آلانده‌های زیست‌محیطی می‌شود

۷۵٪

برگ درختان باعث کاهش ۷۵ درصدی ذرات معلق هوا و حفظ گردوغبار می‌شود

۱۰

یک درخت بالغ در هر فصل به اندازه نیاز مصرف ۱۰ نفر در سال اکسیژن تولید می‌کند

۲/۰۰۰/۰۰۰

تاکنون ۲ میلیون گونه در دنیا شناسایی شده است، اما دانشمندان تخمین زده‌اند که این‌انواع تا ۱۰ میلیون افزایش یابد. این در حالی است که حمایت و حفاظت از گونه‌های جانوری و گیاهی در واقع حمایت از تنوع زیستی و حفظ محیط زیست و پایداری منابع طبیعی است

۱۰۰

روند تخریب جنگل‌ها نشان می‌دهد تا ۱۰۰ سال آینده، همه جنگل‌های بارانی دنیا از بین خواهند رفت

۲۰۰/۰۰۰

یک درخت ۵۰ ساله به خاطر خدماتی که به اکوسیستم ارائه می‌دهد، تا ۲۰۰ هزار دلار ارزش گذاری شده است

۲۰۰۰

در هر دقیقه ۲ هزار درخت در جنگل‌های بارانی دنیا قطع می‌شود

۳۰٪

۳۰ درصد کره زمین را جنگل‌ها تشکیل داده‌اند

۲/۰۰۰/۰۰۰

از دهه ۲۰ تاکنون ۲ میلیون هکتار از جنگل‌های شمال کشور نابوده شده‌اند. حدود ۱/۶ میلیون هکتار از جنگل‌های شمال باقی مانده است که در دهه ۲۰ این رقم ۳/۵ میلیون هکتار بوده است

۱۵٪

در سال ۱۹۵۰ از کل زمین ۱۵ درصد جنگل بوده است

۶٪

این در حالی است که امروز فقط ۶ درصد جنگل داریم

۷۰٪

زیست‌بوم ۷۰ درصد گیاهان و حیوانات دنیا در جنگل‌هاست

۸

۸ میلیارد هکتار جنگل در سطح جهان متعلق به روسیه و برزیل است و

۱۰

حدود ۶ میلیون هکتار جنگل در سال یعنی هر دقیقه ۱۰ هکتار از بین می‌رود

از کل زمین را مراتع تشکیل می‌دهند

۸/۸

جنگل‌ها ۸/۸ درصد مساحت کشور را تشکیل می‌دهند

۴۰۰

در هر ثانیه ۴۰۰ متر مربع از مراتع ایران از بین می‌رود که با ادامه این رویه، ایران تا ۲۰ سال آینده جنگلی نخواهد داشت

۵۰-۶۰

سالانه ۵۰ تا ۶۰ هزار هکتار از جنگل‌های زاگرس خشک می‌شود که ناشی از عملکرد نادرست در حوزه محیط زیست است و سبب بیمار شدن جنگل‌ها شده است

معادن کاری، حفاری‌های غیر مجاز و عمیق ساخت و سازهای غیر مجاز از جمله ویلاسازی قطع درختان شهری برای اجرای طرح‌های شهری و جایگزینی درآمدزایی تغییر کاربری‌ها و تخریب اراضی ملی

عوامل نابودی محیط زیست

یادداشت

زیست‌بوم؛ پرگویی‌های منفعل یا تکرار فراموشی‌ها؟

یک ملت، آن‌هم نه یک نسل و دو نسل، بلکه با رویکرد متعدده‌اند و پایش پیگیرانه آموزش و پرورش ملی، مانند درخشش یک الماس خود را نشان می‌دهد؛ الماسی که در تنگاتنگ سده‌ها و ساز و کاردها دلیل و علت صیقل خورده است. فرهنگ آن است که پدران و مادرانمان، نه در سده گذشته، که در همین دهه‌های پیشین، حتی برای برف‌روبی پیاده‌رو منزلشان منتظر شهرداری نمی‌شدند یا مدیران شهری که حتی در «روز بدون خودرو» برای هم‌نشینی با دوچرخه‌سواران را ندارند؟! معنای فرهنگ را می‌توان به شیوه‌ای که حاج‌حسین آقای ملک

پیش گرفت، تعریف کرد. خود کاشت و آباد کرد و آن‌گاه بخشید باغ و کیل آباد را و... می‌هندس شهرستانی که هکتارها بیابان را به جنگل‌هایی بزرگ برای شهرمان تبدیل کرد.

مانیز برای رسیدن به این جایگاه، چاره‌ای جز تغییر نگرش و کارکردمان نداریم؛ و آن چیزی نیست جز یکپارچگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی. البته در این راه، سیاست و اقتصاد باید در خدمت اجتماع باشند، نه آنکه مثل دهه گذشته، اجتماع را به بازی بگیرند و منظور از این اجتماع فقط جامعه انسانی نیست؛ بلکه

هم‌نشینی با جوامع طبیعی اعم از سبز و جان‌دار و بی‌جان است. همان جوامع بی‌جانی که به ما جان می‌دهند؛ آب و خاک و هوا، گیاهان و گیاهان و گیاهان. آیا وقتی آموزه‌های رفتاری ما به فرزندانمان فقط و فقط منفعت مادی و شخصی است و خودنمایی و چشم‌هم‌چشمی افتخار خانواده‌هاست و هنگامی که نخستین کتاب آموزش و پرورش پس از ۴۰ سال در کلاس دهم و یازدهم دبیرستان تدریس می‌شود، انتظاری جز آلودگی آب‌ها و جنگل‌های کشورمان داریم؟ فکر می‌کنیم کم‌آبی و خشک‌سالی یا سیل و توفان فقط بلای حاشیه‌نشینان و مرزنشینان است که بسیار از ما غیورترند؛ در حالی که این چنین نیست؛ زیرا به عنوان حسن ختام این گفتار باید خدمت همشهریان ارجمند و

دست‌این عزیزان می‌رسد یا حال خراب و اعصاب به‌هم‌ریخته‌ای آن را امضا می‌کنند که اگر من و شما آنجا باشیم، شانه‌هایش را می‌مالیم و یک لیوان آب یخ‌تگری می‌دهیم دستش می‌گوییم: «حالا اتفاقی است که افتاده؛ شما خودت را ناراحت نکن با این حالت.»

از آلودگی‌های آبی غافل نشویم

زمانی می‌توان مهر تخریب را در پیشانی محیط زیست زد که بسترهای تخریب یکی یکی فراهم شده باشد. آلودگی‌های آبی دیگر متهمی است که در ردیف اصلی تخریب محیط زیست قرار دارد

۵

سطح آب خزر سالانه ۵ سانتی‌متر در حال افزایش است. در چند سال اخیر تا ۱۸ سانتی‌متر نیز پسروی داشته که بالا آمدن آب دریای خزر به اندازه ۵ سانتی‌متر تا ۱۰ سال آینده می‌تواند زیان بار و خطرناک باشد

۶۰۰۰

ایران کشوری است که ۶ هزار کیلومتر خط ساحلی دارد و حدود ۹ منطقه دریایی (۲ تا ۳ درصد) جزو عرصه‌های حفاظتی دریایی است که باید این رقم به ۱۱ تا ۱۴ درصد افزایش پیدا کند تا شاهد حفظ و توسعه محیط زیست باشیم

۱۴٪

۱۴ درصد زباله‌های ایران در کنار دریاست به طوری که فقط در ۶ ماهه اول پارسال، ۷ هزار تن زباله در سواحل ایران ریخته شد

۷۰۰

حدود ۷۰۰ لیتر به ثانیه، فاضلاب شهری و صنعتی وارد آب‌های خلیج فارس می‌شود که ناشی از ساخت و سازهای ساحلی (رعایت نکردن حریم ۶۰۰ متری)، عبور نفت‌کش‌های غول‌پیکر، تردد کشتی‌های تجاری و تخلیه فاضلاب صنعتی و خانگی است

۸۸۰

حدود ۸۸۰ گونه جانوری و گیاهی در خلیج فارس و دریای عمان شناسایی شده‌اند که با آلودگی‌های موجود در حال نابودی هستند

افشین فلاحیان
کارشناس فضای سبز
و برنامه‌ریزی شهری